

Staatssecretaris S. van Veldhoven-van der Meer
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

Onderwerp
Rapportage naleving regelgeving
Energie voor Vervoer 2018

Datum
17 juni 2019

Kenmerk
NEA-2019/11843

Bijlage(n)
1

Uw brief

Uw kenmerk

Afschrift

Geachte Staatssecretaris,

Het bestuur van de Nederlandse Emissieautoriteit (NEa) rapporteert jaarlijks, op grond van het Besluit energie vervoer, op geaggregeerd niveau over de gegevens die bedrijven hebben aangeleverd in het kader van de wet- en regelgeving hernieuwbare energie vervoer uit titel 9.7 van de Wet milieubeheer. Daarnaast rapporteert het bestuur ook jaarlijks op geaggregeerd niveau over de gegevens die bedrijven hebben aangeleverd in het kader van de titel 9.8 van de Wet milieubeheer (Rapportage- en reductieverplichting).

Bijgaand bied ik u met genoegen de "Rapportage Energie voor Vervoer in Nederland 2018 - Naleving verplichtingen wet- en regelgeving Energie voor Vervoer" aan.

Deze rapportage heeft betrekking op de gegevens van (bio)brandstofleveringen die in 2018 plaatsvonden en is daarom gebaseerd op de wet- en regelgeving die vanaf 1 januari 2018 in werking is getreden.

Toelichting rapportage en belangrijkste conclusies

De wet- en regelgeving Energie voor Vervoer ziet erop toe dat bedrijven die brandstoffen leveren aan vervoer een jaarlijks toenemend aandeel hernieuwbare energie leveren, oplopend tot 16,4% in 2020. Binnen deze zogeheten jaarverplichting moet sinds 2018 een minimaal aandeel aan geavanceerde biobrandstoffen worden ingezet en geldt er een limiet op de inzet van conventionele biobrandstoffen. Aan het onderscheid in geavanceerde, conventionele en overige biobrandstoffen wordt daarom in de rapportage aandacht besteed.

Naast de jaarverplichting hebben bedrijven die brandstoffen leveren aan vervoer in Nederland ook te maken met een CO₂-reductieverplichting: in 2020 moet de broeikasgasuitstoot van hun brandstoffenmix (in de gehele keten) met 6% verminderd zijn ten opzichte van de uitgangswaarde voor 2010. In de periode tot 2020 geldt er echter nog geen emissiereductieverplichting voor de individuele brandstofleveranciers, maar rapporteert de NEa in deze rapportage wel jaarlijks over de stand van zaken voor Nederlandse brandstofleveranciers als totaal.

Minimaal verschil NEa- en CBS-cijfers over vloeibare biobrandstoffen

In eerdere jaren bleek er een verschil tussen de rapportage van de NEa en de cijfers van het CBS te zijn. Uit analyse bleek dat levering aan de Nederlandse markt niet voldoende geborgd was hetgeen het verschil tussen de cijfers van de NEa en het CBS kon verklaren. Het vermoeden was dat een substantieel deel van de ingeboekte biobrandstoffen niet zijn weg vond naar de Nederlandse markt voor vervoer, terwijl dit wel expliciet het doel is van het Nederlandse beleid in deze.

NEa heeft in goede samenwerking met uw Ministerie meerdere maatregelen doorgevoerd om de betrouwbaarheid van de systematiek te bevorderen waardoor het verschil tussen de gepubliceerde cijfers door de NEa uit het Register Energie voor Vervoer en die van het CBS aanzienlijk is afgenomen tot een verklaarbaar verschil.

Het verschil bedraagt nog slechts 0,9 Peta joule (PJ), oftewel 4% (de NEa rapporteert 23,7 PJ aan vloeibare biobrandstoffen, het CBS 22,8 PJ). Het verschil is beduidend kleiner dan eerdere jaren (toen variërend van 25 tot 41%). Hiermee kan geconstateerd worden dat de verscherpte voorwaarden aan inboeken, met name op het gebied van het kunnen aantonen dat de biobrandstof uiteindelijk op de Nederlandse vervoersmarkt is beland, hebben gewerkt.

De belangrijkste conclusies uit de rapportage zijn:

- De hoeveelheid geleverde hernieuwbare energie is in 2018 met 25% gestegen tot 24,3 PJ (waarvan 23,7 PJ aan vloeibare biobrandstoffen). Rekening houdend met dubbelrekening van afvalstoffen en residuen gaat het om 41,6 PJ.
- Dit is een aandeel van 8,9%, wat ruim voldoende is voor de jaarverplichting van 8,5% in 2018. Het overschot is 'gespaard' en kan worden ingezet voor de jaarverplichting 2019.
- Overigens was de hoeveelheid brandstoffen waarover het percentage van 8,5% geldt, in 2018 hoger dan in voorgaande jaren. Vanwege een wijziging in de wet- en regelgeving zijn er meer vervoersbestemmingen onder de jaarverplichting komen te vallen.
- De inzet van geavanceerde biobrandstoffen is verzesvoudigd, waardoor er voldoende is geleverd voor de doelstelling in 2018: 0,8% ten opzichte van de totale hoeveelheid brandstoffen. De doelstelling voor 2018 was 0,6%. Ook hier kan het overschot in het volgend jaar ingezet worden.
- Tevens blijft de hoeveelheid conventionele biobrandstoffen (op basis van gewassen) onder de limiet: het aandeel ten opzichte van de totale hoeveelheid brandstoffen in 2018 bedraagt 1,5%, waar de limiet 3% is.
- De broeikasgasprestatie in de brandstofketen is aanzienlijk verbeterd ten opzichte van vorig jaar. De reductie in 2018 is 4,2%; in 2017 was deze nog 3%. Voor het grootste deel komt dit door de toegenomen inzet van hernieuwbare energie (die sterker steeg vanwege de extra toegenomen jaarverplichting), alhoewel het gunstige resultaat voor een deel kan worden toegeschreven aan de veranderingen in de berekeningsmethodiek (als gevolg van de gewijzigde wet- en regelgeving). Op basis van extrapolatie van de huidige gegevens, is de verwachting dat de reductiedoelstelling van 6% in 2020 behaald kan worden.
- Voor het eerst in jaren is er (beperkt) biobrandstof uit palmolie (0,3%) en soja (0,2%) ingeboekt. Ondanks de politieke en maatschappelijke wens om in Nederland geen biobrandstoffen uit dergelijke grondstoffen te verbruiken, verbiedt de wet- en regelgeving dit niet. Overigens loopt er een onderzoek van de NEa naar deze inboekingen, met mogelijk gevolgen voor de registratie ervan.

Belangrijkste eigenschappen geleverde hernieuwbare energie voor vervoer 2018:

- Vloeibare biobrandstof is de meest ingezette vorm van hernieuwbare energie voor vervoer. De inzet van elektriciteit en biogas stijgt weliswaar sterk, maar speelt op totaalniveau nog een kleine rol (tezamen iets meer dan 2%). De verwachting is dat in de komende jaren meer bedrijven gebruik gaan maken van de versoepeling van de eisen rondom laadpaalinfrastructuur.
- Biobrandstoffen worden met name geproduceerd uit afvalstromen en residuen. In 2018 is 71% van de fysieke hoeveelheid hernieuwbare energie uit afval afkomstig. In 2017 was dit 69%.
- Gebruikt frituurvet levert in 2018 met 56% de grootste grondstofbijdrage voor biobrandstoffen. Dit aandeel is kleiner dan in 2017 (toen 61%), maar in absolute zin neemt de hoeveelheid biobrandstof uit gebruikt frituurvet nog altijd toe.
- Tarwe en maïs zijn de belangrijkste landbouwgewassen voor biobrandstoffen in 2018 en leveren tezamen een aandeel van 20%. Dit zijn gelijkwaardige aandelen ten opzichte van vorig jaar.
- De inzet van geavanceerde biobrandstoffen is met de introductie van de subdoelstelling sterk toegenomen. Deze toename komt doordat er meer vloeibare geavanceerde biobrandstoffen zijn ingezet, die voor een belangrijk deel geproduceerd zijn uit afvalstromen afkomstig van de palmolie industrie. Deze grondstoffen zijn door de Europese Commissie als 'geavanceerd' aangeduid.
- Het grootste deel van de grondstoffen voor biobrandstoffen wordt geïmporteerd. China, Duitsland en de Verenigde Staten zijn de belangrijkste landen van herkomst. Het Nederlandse aandeel ligt rond de 9%.

Uitgebreidere informatie over de belang/rijkste conclusies en ontwikkelingen, treft u aan in de samenvatting van de rapportage.

Disclaimer

De rapportage is gebaseerd op gegevens die door de bedrijven aan de NEa zijn aangeleverd en waar nog nadere controle op zal plaatsvinden. De NEa voert op basis van een risicoanalyse inspecties uit. Daar waar NEa onvolkomenheden vaststelt, zal zij ze herstellen. Zij heeft hiertoe de bevoegdheid tot 5 jaar na dato.

Deze 'disclaimer' vermeldt de NEa jaarlijks in de rapportage. En ook voor de rapportage 2018 is dat meer dan een formaliteit.

Zoals gezegd is over 2018 het verschil met de CBS-cijfers aanzienlijk is verkleind. Wij kunnen met meer zekerheid stellen dat de ingeboekte hoeveelheden daadwerkelijk aan de Nederlandse markt geleverd zijn. Niettemin is ook dit jaar een disclaimer zeker op zijn plaats omdat wij een aantal risico's signaleren.

Ten eerste loopt er -zoals u bekend- een onderzoek naar grootschalige fraude met biodiesel. Wij kennen de omvang van de fraude en de consequenties daarvan voor de Nederlandse doelstellingen nog niet, en daarmee ook nog niet precies de gevolgen voor de inboekingen in 2018. De Nea is nauw betrokken bij dit onderzoek en zodra wij meer duidelijkheid hebben zullen wij u daarover informeren.

Ten tweede signaleren wij dat een aantal bedrijven de massabalans-eis anders interpreteert dan de NEa. De NEa doet er alles aan om de bedrijven correct te informeren. Desondanks kunnen er gevolgen zijn voor de reeds ingeboekte biobrandstoffen. Ook hierover zullen wij u binnenkort informeren.

De waarde van de systematiek en het REV

De risico's die wij signaleren doen in onze ogen geen afbreuk aan de waarde van de systematiek of het Register Energie voor Vervoer. Integendeel, wij zijn ervan overtuigd dat de Nederlandse aanpak goed werkt om transportbrandstoffen te verduurzamen. Tegelijkertijd biedt de systematiek bedrijven flexibiliteit en daarmee belangrijke kansen voor innovatie en nieuwe verdienmodellen. Het komende jaar zet de NEa zich in om de risico's voor het systeem verder te verkleinen.

Rapportage per inboeker

Naast bijgevoegde geaggregeerde rapportage moet het bestuur van de NEa op grond van de Wet milieubeheer ieder jaar een overzicht openbaar maken, waarin per inboeker van vloeibare biobrandstof de grondstoffen, landen van herkomst van de door die inboeker ingeboekte vloeibare biobrandstoffen alsmede het door die inboeker gehanteerde duurzaamheidssysteem zijn opgenomen. Sinds 2018 worden er in deze rapportage ook aanvullende gegevens over de broeikasgasprestatie opgenomen.

De publicatie hiervan is gekoppeld aan procedures volgens de Wet openbaarheid bestuur. De NEa zal deze procedures starten, nadat de thans voorliggende rapportage over 2018 door u openbaar is gemaakt zodat de NEa eind van dit jaar deze zogenoemde individuele rapportages aan u kan aanbieden.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Het spreekt voor zich dat wij graag bereid zijn tot een nadere toelichting.

Het Bestuur van de Nederlandse Emissieautoriteit
Namens deze:
de voorzitter

i.o.

Dorette Corbey

